

לתנועות וזעזועות: טגא, 054-6868199

העלון מוקדש לעילוי נשמת:
בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל,
בתיא בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל,
מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור
ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת
טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת
מרים ז"ל.

לקבלת העלון במייל - לשלוח
sagif_@walla.co.il :ל הודעה

שבת שלום

בס"ד עלון מס' 91 לשבת 26.4.2013 - תשע"ג אייר טז

זה השער לה' עדיקים יבוא בו

אָמַר

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַפְּהָנִים בְּנֵי אֶהְרֹן וְאִמְרַת אֱלֹהִים לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּיוֹ (כא,א)
ביאר הגאון רבי יצחק אלחנן זצ"ל: "אמר אל הפהנים בני אהרן" - תזהירו את הפהנים שהם בני אהרן,
ולכן, עליהם להידמות אליו - "הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום" (משנה באבות א,יב),
וְאִמְרַת אֱלֹהִים - אבל, גם תזהירם - "לנפש לא יטמא בעמיו" - שלמען השלום אין צורך לטמא את
עצמכם. גם בעשיית שלום יש גבולות, ואם למען השלום נדרש מצב של "יטמא בעמיו" הרי שאין לעשות כן,
ואין לוותר על הקדושה למען השלום. (אהל משה' דף תקעה).

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַפְּהָנִים בְּנֵי אֶהְרֹן וְאִמְרַת אֱלֹהִים לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּיוֹ (כא,א)
בספר "ילקוט הגרשני" פרש את הפסוק בדרך רמז: "אמר אל הפהנים", שיזכרו תמיד שהם "בני אהרן",
כלומר, חוב כבוד מוטל עליהם להדמות לאהרן הכהן ולילך בדרכיו. מדוע? אמרו חז"ל (ברכות ה,א): "לעולם
ירגיו אדם יצר טוב על יצר הרע. אם נצחו - מוטב, ואם לאו - יעסוק בתורה; אם נצחו - מוטב, ואם לאו -
יקרא קריאת שמע; אם נצחו - מוטב, ואם לאו - יזכור לו יום המיתה". אמנם, כל זה טוב אצל ישראל, אבל
הכהנים אינם יכולים לשבר ולהכניע את יצרם על ידי התעסקות במתים, כי הלא "וְאִמְרַת אֱלֹהִים לִנְפֹשׁ לֹא
יִטְמָא בְּעַמּוּיוֹ". על כן, צריכים הם לדבוק בדרכיו של אהרן הכהן אשר השיג את מדרגתו באמצעות עסק
התורה, כדברי התנא באבות (א,יב): "הוי מתלמידיו של אהרן.. אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", וגם
הכהנים - על ידי שיעסוק בתורה תמיד, יזכו להכריע את יצרם.

אָמַר אֶל הַפְּהָנִים... וְאִמְרַת אֱלֹהִים (כא,א)
רש"י: אָמַר אֶל הַפְּהָנִים: אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים.
כל ישראל ערבים זה לזה (שבועות לט,א), כאשר לאדם יש תכונה או מעלה מסוימת, חייב הוא לנצל אותה
לטובתו וגם לטובת אחרים, דוגמא נפלאה למסירות נפש שכזאת מצינו בגמרא (עירובין נד,ב) בה מסופר על
רבי פרידא שהיה לו תלמיד אחד, שהיה שונה לו את הסוגיא ארבע מאות פעם עד שהיה מבין, באחד
מהימים, בא אדם באמצע הלימוד, ורבי פרידא אמר לו שימתין מעט, כי הוא תיקף גומר את סדר הלימוד.
כאשר סיים רבי פרידא ללמוד ארבע מאות פעמים עם התלמיד, אמר לו התלמיד כי לא הבין את המשנה,
מכיוון ששמע מרבו שהוא תיקף הולך להתפנות לענייניו של הלה, ומכיוון שכך לא הייתה דעתו פנויה לשמוע
את דברי ההסבר, מרוב דאגה, כי כל רגע ורגע חשב בליבו, שתיקף יסתלק רבו מהמקום ויפסיק את הלימוד
המשותף. כאשר שמע זאת רבי פרידא, הוא לא התרגז, אלא אמר: עכשיו אחזור על דברי ההסבר שוב ארבע
מאות פעמים, תן את דעתך לשמוע כי לא אסתלק באמצע. לאחר ארבע מאות הפעמים הנוספות הוא הבין.
יצאה בת קול משמים ואמרה: רבי פרידא במה תחפוץ? לחיות במשך ארבע מאות שנה, או שאתה וכל בני
דורך יזכו לעולם הבא? אמר רבי פרידא: שאזכה אני וכל בני דורי לעולם הבא עדיף, אמר להן הקב"ה תנו לו
זו וזו...

- הבן איש חי זצ"ל ביאר (בן יהודע עירובין נד,ב): שמה שזכה רב פרידא שכל בני דורו יזכו לעולם הבא,
מדובר על כל הניצוצות שתלויים בשורש נשמתו שכולם יבואו על תיקונם.

אָמַר אֶל הַפְּהָנִים... וְאִמְרַת אֱלֹהִים (כא,א)
רש"י: אָמַר אֶל הַפְּהָנִים: אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים (מובא ביבמות קיד,א).
פעם פנה הג' רבי אליהו מישקובסקי זצ"ל (ראש ישיבת כפר חסידים), לאחד מבחורי הישיבה והסביר לו
שבכל דבר בבריאה יש להתבונן, וללמוד מזה אורח חיים, והוא הסביר לו, מה יש לנו ללמוד מנסיעה

הדף טעון גניזה, נא לא לקרוא בשעת התפילה שאין זה עושה נחת רוח לבורא יתברך

באופניים. והסביר לו הרב, שיש ד' דברים שאפשר ללמוד מנסיעה באופניים: א. שאם לא עובדים לא מתקדמים, שהרי ללא הנעה מחודשת בכל רגע, אין התקדמות. ב. שכשם שאם אדם עוצר באמצע הנסיעה הוא עלול ליפול ולהינזק, כך בענייני העבודה, אם אדם מפסיק את העבודה, הרי לא רק שיש כאן הפסקה, אלא נוצרת נפילה. ג. אם יש קושי בנסיעה, זה סימן שהוא בעליה. ולהיפך, אם הנסיעה קלה היא, זה סימן מובהק שהוא אכן נוסע... אלא שהוא נוסע ב...ירידה. ד. וממילא לפי הנ"ל, שככל שקשה היא הנסיעה, זה סימן לו שהוא מצליח לעלות יותר, כי קושי הנסיעה, מעיד על קצב העלייה. (אהל משה דף תקפו).

לא יִקְרָחוּ קְרָחָה בְּרֵאשֵׁם וּפְאֵת זְקָנָם לֹא יִגְלָחוּ וּבִבְשָׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שְׂרָטָה (כא,ה)
הואיל והכהנים רתחנים הם – אומר ה"בן איש חי" – באה התורה בפסוק זה להזהירם במיוחד על מדת הכעס. שכן, אמרו חז"ל (פסחים טו ע"ב): "כל אדם שכועס, אם חכם הוא – חכמתו מסתלקת ממנו", והיכן נמצאת החכמה? בראש. לכן הזהירו הכהנים: "לא יִקְרָחוּ קְרָחָה בְּרֵאשֵׁם" – אל תכעסו כדי שלא תסתלק חכמתכם מראשכם. והנה, ביום צום, גם אנשים שבדרך כלל הינם רגועים – נעשים עצבניים יותר, ויש צורך אפוא להזהיר באופן מיוחד שלא לכעוס בימי הצומות. וכך הוא הרמז בפסוק: "זקן" – לפני האות ו' באה האות ו', לפני ק' – צ' ולפני נ' – מ', יוצא צום. אומרת התורה: "לא יִקְרָחוּ קְרָחָה" – אל להם לכהנים לכעוס, כדי שלא יפסידו את חכמתם מחמת הכעס. "וּפְאֵת זְקָנָם" – את צדו של הזקן, האותיות שלפני מלה זו, היינו צום – "לא יִגְלָחוּ". מעבר לזה, "וּבִבְשָׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שְׂרָטָה" – עליהם לשמור על הבריאות ולא לכעוס.

וּבֵת אִישׁ פֶּהֶן פִּי תַחַל לְזָנוֹת אֵת אֲבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בְּאֵשׁ תְּשַׁרְףָּה (כא,ט)
"בֵּת" - רמז לנשמה, "אִישׁ פֶּהֶן" - רמז לקב"ה שהוא פֶּהֶן, "פִּי תַחַל לְזָנוֹת" – רמז לגמרא בסנהדרין (צט,ב): "אמר רש לקיש הלומד תורה לפרקים עליו נאמר (משלי ו, לב): "נִאֲפָ אִשָּׁה חָסֵר לֵב" - דימו חז"ל אדם שלומד תורה לפרקים ועוזב אותה מתי שלא מתאים לו, כמו לבעל שמוצא אשה מזדמנת לשעה וזהו "נִאֲפָ אִשָּׁה חָסֵר לֵב". "אֵת אֲבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת" - אֵת הקב"ה היא מְחַלֶּלֶת ומבזה אותו ולכן "בְּאֵשׁ תְּשַׁרְףָּה" - רמז לגמרא בעבודה זרה (ג,ב) וכן במסכת חגיגה (יב,ב): "כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין לו גחלי רתמים".

כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב (כא,יח)
ע"י העצבות יכול לרדת האדם עד לשאול תחתית, כי זה רצונו של היצר הרע לשבור רוחו של האדם, וזהו שאמר "כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם" - שאם אדם יחשוב את עצמו לבעל מום אזי "לֹא יִקְרַב" – לא יוכל להתקרב לקב"ה מתוך עצבות כמאמר חז"ל (שבת ל,ב): "אין השכינה שורה מתוך עצבות אלא מתוך שמחה".

כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב (כא,יח)
אפשר לרמוז "כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם" – אדם שיש בו מום בעבודת ה', "לֹא יִקְרַב" – לא יצליח לקרב אנשים לתורה ולמצוות כמאמר חז"ל (ברכות ו,ב): "כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין". ומי שאין בו יראת שמים אין דבריו נשמעים לכן שב ואל תעשה עדיף.

וּבֵּא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהַר וְאַחַר יֹאכֵל מִן הַקֶּדְשִׁים פִּי לַחְמוֹ הוּא (כב,ז)
כתב ה"ילקוט הגרשוני", שבפסוק זה יש רמז למה שכתוב ברבים מן הספרים הקדושים, שמטרת בואה של הנשמה הקדושה והרוחנית לעולם הזה הגשמי והחומרי, היא כדי שתוכל לאכול בעולם הבא הנצחי מפרי ידיה, דהיינו קיום המצוות והכנעת היצר הרע. שאם לא כן, היה על הנשמה להנות מלחם חסד (נהמא דכסופא). כי הנה, על הפסוק (קהלת א,ה) "וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ" מובא בגמרא (יומא לח ע"ב): "אמר רבי יוחנן, אין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו". היוצא מן הדברים, שהמלים "וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ" מלמדות על פטירתו של צדיק ושקיעת שמשו בעולם הזה. ולפי זה, המקרא שלפנינו מתפרש יפה: "וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ" – כשנפטר הצדיק מן העולם, "וְזָרַח" – שיצא בטהרה והחזיר את נשמתו ליצורה בשלמותה, כפי שנתנה לו, אזי "וְאַחַר יֹאכֵל מִן הַקֶּדְשִׁים" – שיקבל את שכרו כפי עמלו בעולם הבא, "פִּי לַחְמוֹ הוּא" – ואין זה לחם חסד אלא שכר המגיעו בעד המצוות שעשה ובעד התגברותו על הסתת היצר והעמידה בניסיונות הקשים.

הדף טעון גניזה, נא לא לקרוא בשעת התפילה שאין זה עושה נחת רוח לבורא יתברך

הרי לפנינו שתי יציאות, מנוגדות לחלוטין, אבל יש בהן צד שווה: משה רבנו נלקח לבית פרעה בהיותו תינוק. כל התחזית הורו שהוא יהיה לנסיך מצרי נכבד, מאומה לא חסר בארמון, וכח טמיר משך אותו החוצה, לאחיו. המקלל, אף הוא גדל בבית יהודי, לאימו היהודיה, ושהה עם העם בשעותיו הנשגבות ביותר, לא היה חסר לו דבר. אבל כח טמיר משך אותו החוצה, אל ההשחתה והטומאה, השאול והאבדון. משה רבנו היה בן עמרם, נכדו של לוי בן יעקב אבינו עליו השלום. הוא היה יהודי, דור אחר דור. ויהודי, גם אם יגדל בבית פרעה, גם אם יוצעו לו כל מנעמי העולם – יימשך בכל בלתי מודע אל מקורו, אל שורשיו, אל עמו ואלקיו ואילו המקלל – מדגישה התורה הקדושה – היה **פן איש מצרי**. ואז, גם אם יגדל בבית יהודי, גם אם יסתפח אל עם ישראל, גם אם יחזה בכל האותות והמופתים, ולא יחסר לו דבר, הרי במריבה הראשונה הוא יצא ויבעט!!! כמה אקטואליים הדברים לנו, לדורנו! הרי אנו בני הדור שעבר טלטלה. קהילות שלמות נעקרות ממקומן, בו היו מושרשות מאות בשנים. נתלשו ממורשתן הייחודית, המפוארת, ונקלעו לסביבה חדשה, לתרבות אחרת, מנוכרת וזרה. הפעילו עליהן – במישרין – ובעקיפין – מכבש לחצים, ניסו לעקור ולעקר את המורשת והתרבות, המסורת ומנהגים. ערבלו אותם בכור היתוך חברתי ותרבותי. ואכן, לעיתים היה נראה שהצליחו בכך. שהצליחו לעקור ולשרש את המטען הרוחני הכביר, את המורשת העשירה והנפלאה, את האמונה הזכה. כך נדמה היה – אך לא! השורשים גברו!!! ואנו חוזים בתחילתו של המהפך. העם שב לעצמו, ועדותיו שבות לעצמיותן, לשורשיהן, למורשתן!!! המונים נוהרים ובאים לשיעורי התורה, גודשים את בתי הכנסת בשבתות ובמועדי השנה. שולחים את ילדיהם לחינוך תורני מושרש. כי ארבעים דורות של אבות קדושים – אי אפשר לעקור, והעם שב לעצמיותו!!! (מתוך עלון 'וקראת לשבת עונג' מס' 48).

כל עוד הנר דולק אפשר עוד לתקן

פעם אחת, יצא רבי זושא מביתו וראה קבוצה של קשישים שמשחקים קלפים ביניהם, שאל אותם: וכי יש לכם עוד זמן רב לתקן את מעשיכם שאתם מבלעים את כל זמנכם בדברי הבל וריק? אמרו לו: הנח לנו לנפשנו, זקנים אנחנו ואין בכוחנו לשוב בתשובה. אמר להם, אמשול לכם **משל**: מעשה בתלמיד חכם שהלך למדינת גויים ונקלע למצב שלא נותר לו אוכל, ראה שאין יהודים במקום ואין מקום כשר לאכול בו, החליט שלא יאכל כמה ימים עד אשר ימצא מקום המחזיק מאכלים כשרים. לרוע מזלו, היהודי לא מצא אף לא מקום כשר אחד והחליט שחייב לאכול לפחות משהו קטן ובלבד שישביע אותו לעת עתה. נודמנה לו מאפייה בדרך, וכאשר נכנס אליה בצער רב וביגון על כך שהולך לעבור על איסור מאכלות אסורות החליט להזמין לחם שנאפה על ידי גוי. השביע את תאבונו לזמן – מה, אך כשהרעב חזר עבר ליד פתח של חנות חלבית, עם מעט נקיפות מצפון נכנס והזמין מאכל עם חלב עכור. בפעם הבאה, לאחר התלבטות מעטה נכנס כבר לחנות שמוכרת בשר חזיר ומרוב שזה היה כל כך טעים, הזמין גם מנה שנייה. יצר הרע של אותו האדם כה שמח וצהל על הצלחתו הרבה עם היהודי הזה ובחלוף הזמן הגיע לשמיים לראות מה קורה עם הנפטר, ולמרבה הפלא רואה אותו יושב בגן עדן! השטן השתומם למראה עיניו והתלונן כלפי שמיא, באיזו זכות ביטלו לו עמל של שנים והצלחה מסחררת שכזאת? ענו לו: היהודי הזה חזר בתשובה ואין דבר העומד בפני התשובה. התריס השטן ואמר: אם כל, אני מתפטר! תמצאו לכם משהו אחר שימלא את התפקיד שלי. בינתיים מצאו מינוי חדש לתפקיד, נמצא מועמד ראוי שיכול להיות מלאך המוות החדש. ראה אותו המלאך בדימוס שהוא מתאמץ ומזיע רק בשביל להכשיל יהודים, אמר לו: טיפש, כל עמלך לשווא, אתה כל כך משקיע ובסופו של דבר הוא יחזור בתשובה ויגיע לגן עדן, חבל על הנסיון. ענה לו המחליף: כסיל שכמוך, אתה עבדת עם הצעירים, אני עובד עם הזקנים! שלך אמרו לעצמם שיש להם עוד זמן רב לחזור בתשובה ובסוף גם הצליחו ואילו לקליינטים שלי אין זמן, הם חוטאים ולאחר זמן מועט עולים לשמיים לתת את הדין! **אומר רבי זושא** – לנצל את הזמן, לא לבזבז אותו על הבל וריק וגם עשית מעשים שלא יעשו, תחזור בתשובה וזה הטוב יכפר בעדנו – רחמנא ליבע בעי! וכמאמרו המפורסם של רבי ישראל מסלאנט: "כל עוד הנר דולק אפשר עוד לתקן" (הרב דניאל סוויסה).

בע"ה זיווג הגון, בריאות פרנסה והצלחה: לשגיא בן מרים, עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אמיר בן פנינה, ענבל בת פנינה, הדר בת נילי, הילה בת אסתר, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, הדר בת ויויאן, ריית בת אורלי רפואה שלמה: לציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה. לעילוי נשמת: הרב יוסף שלום בן אברהם אלישיב זצוק"ל, הרב ניסים טולדנו זצוק"ל, ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל.